

УДК 658

А.І. Брикайло, Л.І. Марущак, канд. економ. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ КОНТРОЛІНГУ

A.I. Brykajlo, L.I. Marushchak, Ph.D., Assoc. Prof.

ECONOMIC ESSENCE OF KONTROLLING

Поява нових вимог щодо ефективного управління підприємством, постійна нестабільність ринку цін на матеріальні ресурси, вимога зміни технологій виробництва, великий потік інформації, необхідної для ефективного управління, зумовлюють підвищення ролі управління на підприємстві. Вимоги нового світового ринку те необхідність удосконалення існуючих бізнес-процесів на підприємстві стали поштовхом до виникнення та застосування нової науки – контролінгу. Тобто, нові умови ринку вимагають нових підходів до ефективного управління, одним з яких є контролінг, що виник в наслідок поєднання менеджменту, управлінського обліку, планування, аналізу, аудиту.

Значний розвиток та практичне застосування контролінг досягнув в промисловій економіці зарубіжних країн, таких як Німеччина, Великобританія, США. Цим питанням займалися вчені-економісти: Й. Вебер, А. Дайле, Е. Майер, Р. Ман, Д. Хан, П. Хорват.

В перекладі з англійської мови „to control” означає регулювати або управляти [1].

На думку Ман Р. і Майер Е., контролінг – це управління майбутнім для забезпечення довгого функціонування підприємства і його структурних одиниць [2].

Відзначимо, що німецькі дослідники основну увагу приділяють розвитку контролінгу на результат діяльності системи управління. На жаль, в Україні дана наука тільки починає розвиватись і ще, практично, не застосовується на підприємствах. Українські вчені тільки починають розвивати теорію контролінгу, досліджують необхідність його існування та впровадження на вітчизняних підприємствах.

Найвагоміший внесок у розвиток контролінгу в Україні серед вітчизняних вчених-економістів здійснив професор М. С. Пушкар. На його думку, під контролінгом розуміють концепцію ефективного управління економічним об'єктом з метою забезпечення його сталого і тривалого існування в постійно змінюваному середовищі [3, с.12].

Отже, вищевказані автори в основу контролінгу закладають не управлінський облік, так як це роблять відомі західні вчені-економісти, а обліково-аналітичну систему. На сьогодні контролінг є нововведенням, яке базується на принципах управління, що дає можливість передбачити майбутнє для підприємства.

Література:

1. Дайле А. Практика контроллинга: Пер. с нем./Под ред. И с предисл. М. Л. Лукашевича, Е. Н. Тихоненковой. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 336с.

2. Манн Р., Майер Э. Контроллинг для начинающих. Пер. с нем. Ю. Г. Жукова / Под ред. И с предисл. В. Б. Ивашкевича. – 2-ое изд., пер. и доп. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 304с.

3. Пушкар М.С., Пушкар Р.М. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: Монографія. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 370с.